

Varstvo osebnih podatkov

Katere podatke delimo na
spletu in zakaj je to nevarno

Predavatelj: dr. Miha Dvojmoč
Naročnik: BUKEV d.o.o.
Izvajalec: MD svetovanje d.o.o.
Datum: 19. 2. 2025

Varstvo osebnih podatkov

Osební podatki so podatki, ki povedo nekaj o posamezniku. Na spletu jih pogosto delimo hitro, ne da bi vedno razmislili, kdo jih lahko vidi, shrani ali zlorabi. Zato je pomembno, da razumemo, kaj osebni podatki so, katere podatke razkrivamo in kako jih lahko bolje zaščitimo.

Varstvo osebnih podatkov

Osebni podatki so podatki, ki povedo nekaj o posamezniku. Na spletu jih pogosto delimo hitro, ne da bi vedno razmislili, kdo jih lahko vidi, shrani ali zlorabi. Zato je pomembno, da razumemo, kaj osebni podatki so, katere podatke razkrivamo in kako jih lahko bolje zaščitimo.

01010
01001
10101

Kaj so osebni podatki?

➡ Ime in priimek

➡ Naslov

➡ Telefonska številka

➡ E-poštni naslov

➡ Fotografija

➡ Datum rojstva, uporabniško ime,
lokacija, IP-naslov

Zakaj so osebni podatki pomembni?

- ➔ Drugi lahko ugotovijo, kdo smo, in vzpostavijo stik z nami
- ➔ Lahko spremljajo naše navade in ustvarijo naš profil
- ➔ Uporabijo jih za oglaševanje ali zavarovanje
- ➔ Obstaja tveganje zlorabe naše identitete
- ➔ Ko so enkrat objavljeni, lahko izgubimo nadzor nad njihovo uporabo

Katere podatke najpogostejše delimo na spletu?

- ➡ Ime in priimek, fotografije, lokacija
- ➡ Šola ali služba, rojstni dan, hobiji
- ➡ Informacije o družini, komentarji, všečki
- ➡ Podatki o potovanjih
- ➡ Vsaka objava lahko razkrije delček naše zasebnosti

Fotografije kot osebni podatek

- ➔ Razkrijejo videz osebe, lokacijo in družbo
- ➔ Lahko pokažejo dom ali šolo, čas dogodka
- ➔ Razkrijejo navade, premoženjsko stanje ali družinske odnose
- ➔ Pred objavo se vprašajmo, ali želimo, da jo vidijo neznanci ali osebe, ki jim ne zaupamo

Lokacija na spletu

- ➔ Razkrije se prek objav na družbenih omrežjih ali označevanja krajev
- ➔ Preko fotografij, aplikacij za vadbo ali metapodatkov
- ➔ Objava lokacije lahko razkrije, kje živimo in kdaj nas ni doma

Rojstni datum in osebni podatki

- ➔ Lahko se uporabi za ugibanje gesel in preverjanje identitete
- ➔ Pomaga pri ustvarjanju lažnih profilov in povezovanju z drugimi podatki
- ➔ Uporaben je za socialni inženiring
- ➔ Nevaren postane, ko ga nekdo poveže z drugimi podatki

Telefonska številka in e-pošta

- ➔ Tveganja vključujejo neželena sporočila, phishing in lažne klice
- ➔ Lahko pride do prevar prek SMS-sporočil ali kraje računov
- ➔ Grozi nadlegovanje in zloraba pri prijavah
- ➔ Kontaktne podatke delimo samo tam, kjer je res potrebno in zaupanja vredno

Uporabniška imena in profili

Razkrijejo interese, igre ali aplikacije,
ki jih uporabljamo

Pokažejo prijatelje, objave, komentarje
in povezave z drugimi računi

Ustvarjajo naš digitalni odtis

Isto uporabniško ime omogoča lažje povezovanje
aktivnosti na različnih spletnih mestih

Digitalni odtis

- ➔ Vključuje objave, komentarje, všečke in deljene fotografije
- ➔ Zajemajo se tudi iskanja, prijave v aplikacije in nakupi
- ➔ Vključuje podatke o lokaciji
- ➔ Digitalni odtis nastaja tudi takrat, ko o tem ne razmišljamo

USPOSABLJAMO
IN PRILAGAJAMO
TRAINING AND ADJUSTMENT

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

Javni in zasebni profil

Javni profil

Vsebino lahko vidi zelo širok krog ljudi, brez omejitev.

Zasebni profil

Vsebino vidijo samo izbrane osebe oziroma sledilci, ki jim dovolimo dostop.

Kaj objavljamo na družbenih omrežjih?

- ➡ Fotografije in videoposnetke
- ➡ Misli in komentarje
- ➡ Informacije o počitnicah, šoli ali službi
- ➡ Družinske dogodke, dosežke in vsakodnevne navade
- ➡ Pred objavo se vprašajmo: Ali ta podatek res želim javno deliti?

Zakaj je preveč deljenja nevarno?

- ➔ Tveganja vključujejo krajo identitete in spletno nadlegovanje
- ➔ Grozi nevarnost prevar, izsiljevanja in sledenja
- ➔ Lahko pride do lažnega predstavljanja, škode za ugled in zlorabe fotografij
- ➔ Podatke lahko vidi več ljudi in jih uporabi drugače, kot smo želeli

Kraja identitete

- ➔ Nekdo uporabi naše podatke za lažno predstavlanje
- ➔ To vključuje ustvarjanje lažnega profila ali uporabo naših fotografij
- ➔ Lahko pošiljajo sporočila v našem imenu, se prijavljajo na storitve ali naročajo stvari
- ➔ Več podatkov kot objavimo, lažje se nekdo pretvarja, da je mi

Lažni profili

- ➔ So pogosta oblika zlorabe osebnih podatkov
- ➔ Uporabijo se lahko za nadlegovanje, prevare ali širjenje laži
- ➔ Služijo za krajo identitete, zbiranje informacij ali navezovanje stikov pod pretvezo
- ➔ Uporaba naše fotografije ali imena brez dovoljenja je resna zloraba

Phishing in osebni podatki

- ➔ Phishing je prevara za pridobitev podatkov
- ➔ Lahko zahteva geslo, uporabniško ime, številko kartice, kodo za prijavo
- ➔ Cilj so osebni podatki ali dostop do računa
- ➔ Osebnih podatkov in gesel ne vpisujemo na nepričakovane povezave

Socialni inženiring

- ➔ Napadalec izkoristi človekovo zaupanje, strah ali radovednost
- ➔ Uporabi lahko naše javne objave, podatke o družini, šoli ali službi
- ➔ Izkoristi naše interese, fotografije, prijatelje in stike
- ➔ Osebne podatke uporabi za bolj prepričljivo prevaro

Gesla niso za deljenje

- ➔ Gesel ne smemo deliti s prijatelji ali pošiljati po sporočilih
- ➔ Ne zapisujemo jih v javne dokumente ali jih uporabljamo za več računov
- ➔ Ne shranjujemo jih na nezavarovanih mestih
- ➔ Kdor ima naše geslo, lahko dostopa do našega računa in naših podatkov

Varna gesla in dodatna zaščita

- ➔ Uporabljamo dolga in unikatna gesla za vsak račun
- ➔ Vključimo večfaktorsko avtentikacijo (MFA)
- ➔ Uporabljamo upravljalnik gesel
- ➔ Redno preverjamo prijavljene naprave
- ➔ Varno geslo in dodatna potrditev prijave močno zmanjšata možnost vdora

Aplikacije in dovoljenja

- ➔ Aplikacije pogosto zahtevajo dostop do lokacije, kamere, mikrofona
- ➔ Zahtevajo lahko dostop do stikov, fotografij, datotek in obvestil
- ➔ Aplikaciji dovolimo samo tiste dostope, ki jih res potrebuje za svoje delovanje

Piškotki in sledenje

- ➔ Spletne strani uporabljajo piškotke in druge tehnologije za sledenje
- ➔ Z njimi spremljajo, katere strani obiščemo in kaj nas zanima
- ➔ Beležijo katere izdelke gledamo in kako dolgo ostanemo na strani
- ➔ Sledenje se uporablja za oglaševanje in ustvarjanje podrobnega profila uporabnika

Otroci in osebni podatki

- ➔ Otroci so posebej ranljivi zaradi nepremišljenega objavljanja in deljenja fotografij
- ➔ Tveganja vključujejo stike z neznanci, spletno nadlegovanje in izkoriščanje zaupanja
- ➔ Zbiralni podatkov prek aplikacij in iger
- ➔ Otroci potrebujejo razlago, podporo in jasna pravila varne uporabe spleta

Objave drugih oseb

- ➔ Paziti moramo pri objavi fotografij prijateljev ali označevanju oseb
- ➔ Previdnost je potrebna pri objavi družinskih fotografij in deljenju pogovorov
- ➔ Ne objavljajmo lokacije drugih in ne širimo informacij brez dovoljenja
- ➔ Pred objavo podatkov druge osebe je pošteno pridobiti njeno dovoljenje

Varstvo osebnih podatkov v šoli in službi

- ➔ Še posebej pomembno je varovanje seznamov učencev/zaposlenih in ocen
- ➔ Pozorni moramo biti na zdravstvene podatke, kontaktne podatke in fotografije
- ➔ Varovati je treba interne dokumente in podatke strank/uporabnikov
- ➔ Osebni podatki drugih oseb zahtevajo še večjo odgovornost

Kaj je GDPR?

- ➔ Evropska uredba o varstvu osebnih podatkov (General Data Protection Regulation)
- ➔ Namen je zaščititi pravice posameznikov in določiti pravila obdelave podatkov
- ➔ Zagotavlja preglednost in omejuje nepotrebno zbiranje podatkov
- ➔ Omogoča nadzor nad lastnimi podatki
- ➔ Organizacije podatkov ne smejo zbirati brez razloga ali pravne podlage

Pravice posameznika

- ➡ Pravica do obveščenosti in dostopa
- ➡ Pravica do popravka in izbrisa
- ➡ Pravica do omejitve obdelave in ugovora
- ➡ Pravica do prenosljivosti podatkov
- ➡ Posameznik ima nad osebnimi podatki določene pravice, niso last tistega, ki jih zbira

Kako zmanjšamo tveganja?

- ➡ Delimo manj osebnih podatkov in uporabljamo zasebne profile
- ➡ Preverjamo nastavitve zasebnosti in ne objavljamo lokacije v realnem času
- ➡ Ne delimo gesel in pazimo pri aplikacijah
- ➡ Preverimo, kdo vidi naše objave
- ➡ Najboljša zaščita je, da osebnih podatkov ne delimo brez potrebe

Kaj storiti ob zlorabi podatkov?

- ➡ Shranimo dokaze in spremenimo gesla
- ➡ Prijavimo lažen profil in omejimo vidnost objav
- ➡ Obvestimo platformo, odraslo ali odgovorno osebo
- ➡ Po potrebi prijavimo pristojnim organom
- ➡ Pri zlorabi podatkov je pomembno hitro ukrepanje in ohranjanje dokazov

Najpomembnejša pravila varovanja podatkov

- ➡ Premisli pred objavo in ne deli gesel
- ➡ Ne objavlaj občutljivih podatkov in omeji vidnost profila
- ➡ Preveri dovoljenja aplikacij in uporablaj močna gesla
- ➡ Vključi večfaktorsko avtentikacijo in spoštuj zasebnost drugih
- ➡ Varstvo osebnih podatkov se začne z vsakodnevnimi navadami pri uporabi interneta

Zaključek

- ➔ Osebni podatki razkrivajo, kdo smo, kje smo, kaj počnemo in s kom smo povezani.
- ➔ Na spletu moramo paziti na fotografije, lokacijo in kontaktne podatke.
- ➔ Pomembno je varovanje gesel, profilov, objav in podatkov drugih oseb ter dovoljenj aplikacij.
- ➔ Na spletu ne delimo vsega, kar lahko delimo. Delimo samo tisto, kar je potrebno, varno in premišljeno.
- ➔ Hvala za pozornost.

Varstvo osebnih podatkov

Katere podatke delimo na
spletu in zakaj je to nevarno

Predavatelj: dr. Miha Dvojmoč
Naročnik: BUKEV d.o.o.
Izvajalec: MD svetovanje d.o.o.
Datum: 19. 2. 2025

Varstvo osebnih podatkov

Osební podatki so podatki, ki povedo nekaj o posamezniku. Na spletu jih pogosto delimo hitro, ne da bi vedno razmislili, kdo jih lahko vidi, shrani ali zlorabi. Zato je pomembno, da razumemo, kaj osebni podatki so, katere podatke razkrivamo in kako jih lahko bolje zaščitimo.

